

TELEFON 45-85

VOJNI INVALID

GLASILO UDR. VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

OBLASTNEGA ODBORA V LJUBLJANI

List izhaja vsakega prvega v mesecu. Posamezna številka 1 din. / Naročnina mesečno 1 din. / Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Št. Peterska vojašnica

Revizija invalidske uredbe

Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje v Beogradu je sklicalo posebno anketo zaradi revizije invalidske uredbe iz l. 1938. Pobudo za to anketo je dal »Delovni odbor vojnih invalidov banovine Hrvatske«, ki je tudi stavil svoje predloge za to revizijo. Ko se stavlja predlogi za spremembo tega ali onega zakona, te ali one uredbe, obsegajo ti predlogi običajno vse člene, ki niso dobri in ki se naj spremenijo. Obširne utemeljitve teh predlogov kažejo na pomanjkljivost in nedostatke posameznih členov, celotnega zakona ali uredbe. Predlogi, ki jih je za spremembo uredbe postavil omenjeni »Delovni odbor«, pa se dajo označiti v teh točkah:

1. Z uredbo naj se omogoči osnove posebnega višjega invalidskega sodišča za banovino Hrvatsko v Zagrebu.

2. Razdeli naj se premoženje Narodnega invalidskega fonda tako, da bodo del, pripadajoč banovini Hrvatski, upravljali v Zagrebu.

3. Zagotovi naj se možnost osnivanja posebnega invalidskega udruženja v Zagrebu.

Te tri zahteve so tvorile glavno osnovo razprave na anketi v Beogradu. Ugotovitve te ankete priobčujemo na drugem mestu. — Ne moremo pa povsem mirno in brezbrizno mimo teh ugotovitev in smatramo za nujno potrebno zavzeti k tem zahtevam še svoje posebno stališče.

Po dvajsetletni skupni borbi za pravilno ureditev invalidskega vprašanja in za doseg vseh pravic za invalide in ostale vojne žrtve se z vso upravičenostjo lahko vprašamo: Ali je rešitev invalidskega vprašanja in dosega vseh invalidom pripadajočih pravic zapopadana v ugodni rešitvi teh treh zahtev? Na to moremo dobiti edino en odgovor in ta je: Ne! Če je torej temu tako, potem pa se nam kot logična posledica vsiljuje vprašanje, kaj pomeni za ogromno število invalidov in ostalih vojnih žrtv rešitev teh treh zahtev? V tem ne vidimo rešitve niti moralne niti materialne plati invalidskega vprašanja. Zato je treba iskati in zahtevati rešitev celotnega problema, kar pa je mogoče le s temeljito spremembo in izboljšanjem uredbe v vseh onih členih in točkah, ki so pomanjkljivi in nejasni, in to so v prvi vrsti oni členi, ki obravnavajo moralne in gnotne pravice vojnih žrtv in problem invalidske zaščite sploh.

Oblastni odbor UVI v Ljubljani je na podlagi zahtev in predlogov posameznih krajevnih in sreskih odborov izdelal celoten predlog za spremembo uredbe, za izboljšanje onih členov, ki obravnavajo invalidnine, razne pravice in celotno zaščito vojnih žrtv. Ti naši predlogi se ujemajo s predlogi središnjega odbora in s predlogi ostalih oblastnih odborov v državi. Ob vlaganju teh predlogov se je oblastni odbor prav dobro zavedal, da je revizija invalidske uredbe potrebna, toda ta revizija mora biti izvršena na korist prav vseh vojnih žrtv, ne pa zato, da nekemu očuva prestiž.

Sedaj ima ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje zbrane vse predloge za spremembo invalidske uredbe, tako predloge Udruženja vojnih invalidov, kakor tudi predloge »Delovnega odbora« vojnih invalidov banovine Hrvatske. Na podlagi vseh teh predlogov ministrstvo lahko poskrbi za spremembo uredbe, ki pa mora biti

Konferenca v ministrstvu za socialno politiko

Na konferenci so sodelovali zastopniki središnjega odbora Udruženja vojnih invalidov kraljevine Jugoslavije, zastopniki invalidov iz dravske banovine, člani širšega odbora in zastopniki zagrebškega delovnega odbora.

Sodelavci ankete, ki jo je sklical g. minister za socialno politiko in narodno zdravje, ugotavljajo sledeče:

Zastopniki Saveznega delovnega odbora vojnih invalidov banovine Hrvatske želijo popoln prenos kompetenc invalidskega vprašanja v sodnem, administrativnem in finančnem pogledu iz ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje na bansko oblast banovine Hrvatske, in to po spremembi uredbe o prenosu poslov ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje na bansko oblast banovine Hrvatske v smislu resolucije, sprejete na XIII. kongresu v Zagrebu.

Zastopniki središnjega odbora Udruženja vojnih invalidov vztrajajo v celoti pri svoji resoluciji, sprejeti na izredni plenarni seji širšega središnjega odbora, ki se je vršila od 9. do 12. decembra 1939., toda ne želijo s silo zadrževati vojnih invalidov iz banovine Hrvatske v skupnosti in ne bodo ukrenili ničesar proti ukrepom Hrvatov, ki želijo pri kraljevski vladi izposlovati prenos invalidskega vprašanja iz ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje na bansko oblast banovine Hrvatske.

Invalidi dravske banovine, člani širšega središnjega odbora Udruženja vojnih invalidov, so odločno proti pre-

nosu kompetenc invalidskega vprašanja iz ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje na katero koli banovino. Po vsem tem so oni za enotno skrbstvo za vojne žrtve, nočejo pa ovirati invalidov iz banovine Hrvatske, da uresničijo svoje želje, ker jih nočejo zadrževati niti poditi.

Do uresničenja prenosa kompetenc o invalidskem vprašanju iz ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje na banovino Hrvatsko želijo vojni invalidi iz banovine Hrvatske, da s spremembo zadevnih predpisov uredbe o vojnih invalidih in ostalih vojnih žrtvah ter po decentralizaciji pridejo do svojega samostojnega Udruženja vojnih invalidov, nato da razdelijo premoženje narodnega invalidskega fonda in pridejo do svojega vrhovnega invalidskega sodišča.

Zastopniki središnjega odbora Udruženja vojnih invalidov, čeprav ostanejo dosledno pri svoji gori omenjeni resoluciji, vendar nočejo povzročati ovir spremembi zadevnih predpisov Uredbe o vojnih invalidih in ostalih vojnih žrtvah, toda v nobenem primeru ne morejo pristati na to, da o invalidskih zadevah sklepa na zadnji stopnji več invalidskih sodišč, in to toliko časa, dokler se bodo invalidnine izplačevale iz skupne državne blagajne.

Zakaj smo za eno vrhovno invalidsko sodišče

V »Ratnem invalidu« št. 7. od 18. febr. je priobčen članek pod gornjim naslovom, ki ga zaradi aktualnosti v celoti priobčujemo.

Že prej smo v enem članku pojasnili zakaj vztrajamo na tem, da ostane samo eno vrhovno invalidsko sodišče. Toda sedaj se nam od strani bratov Hrvatov očita, da obstojajo za to posebni razlogi. Na to ne odgovarjamo, ker je tako mišljenje tako neresno, da se nanj ni treba ozirati.

Vsi oni, ki vedo kaj se je ukrenilo in kaj je bilo vse napačnega v invalidskih vrstah takrat, ko ni bilo enotnega vrhovnega invalidskega sodišča, se zavedajo in jim je povsem jasno, zakaj tako kategorično zahtevamo eno vrhovno invalidsko sodišče. Toda oni, ki tega ne vedo, naj se spomnijo onih čudnih odlokov, ki so večkrat za iste primere bili popolnoma različni, pa se bodo prepričali, da je zelo pogrešno, ako se zahteva več višjih invalidskih sodišč.

Nimamo nič proti temu, da se vrhovno sodišče okrepi s še nekoliko oddelki, kolikor je potrebno, da vse došle predmete reši in da je popolnoma na tekočem; še manj pa smo proti

izvršena na splošno korist vseh vojnih žrtv.

Ob tej priliki pa moramo naglasiti, da je nujnejša sprememba uredbe v onih členih in točkah, ki jih je predlagalo Udruženje vojnih invalidov potom svojega središnjega odbora, nego ona, ki jo predlaga zagrebški delovni odbor. Do te fride smo prišli, ker smo prepričani, da je le to problem, ki zadeva prav vse vojne žrtve in ki ga je treba rešiti, a ono, kar se z druge strani

temu, da se osnujejo oddelki, v katerih bi bili, ako se hoče celo v vsakem oddelku, po en Hrvat in en Slovenec poleg enega Srba sodnika. Prav tako nimamo ničesar proti, ako je bratom Hrvatom še prav posebno do tega, da to edino tako formirano invalidsko sodišče ima svoj sedež v Zagrebu. Ako nas vse to prav nič ne ovira, tedaj je jasno, da odpadejo vsi prigovori bratov Hrvatov, da mi to zahtevamo iz nekih posebnih razlogov. Obstojajo pa razlogi, iz katerih zahtevamo eno vrhovno invalidsko sodišče, pa najsi bo kakor koli urejeno, to pa edino zaradi garancije za enakost sojenja in prisojanja invalidnine za vso državo. To je za nas bistveno in važno ter tudi edini razlog.

Ko vse to bratsko in odkrito povemo, mislimo, da niti bratje Hrvati sedaj ne bodo mogli več najti neklih namišljenih razlogov. Kajti ako bi se še nadalje mislilo, da je treba osnovati več višjih invalidskih sodišč, tedaj to ni več potreba invalidov, nego so povsem drugi razlogi, ki invalide, vsaj na naši strani, niso niti malo brigali, pa jih tudi sedaj ne brigajo. Ako torej ne obstojajo razlogi za dobrobit invali-

predlaga, pa za invalide iz vse države ni nikak problem, marveč samo zadeva prestiža nekaterih invalidov.

Končno naj še pripomnimo, da smo že v prvi letošnji številki opredelili svoje stališče v članku »Smernice za bodočnost«. Tu smo namreč naglasili: »... da ni in tudi ne sme biti nikake razlike med vojnimi žrtvami Jugoslavije.«

In na tem stališču vztrajamo tudi v bodoče.

dov in njihovih rodbin, so odveč vsa pojasnila in zato ne bomo niti skušali kogar koli prepričevati in prepričati. niti komur koli zadevo pojasnjevati. Invalidi želimo ostati ob strani vseh vplivov in razlogov, ki niso nam v prid, a oni, ki tako ne delajo, naj prevzamejo nase vso odgovornost, ki jo bodo nekega dne prav gotovo občutili.

Invalidi so ostali pod centralno oblastjo. To je dobro iz več razlogov, ki so vsakemu posameznemu pravemu invalidu jasni in dobro znani. Ako je to tako, tedaj je jasno tudi za onega našega najbolj nepismenega člana, zakaj vztrajamo pri tem, da je vse ostalo brez pomena in ni problem niti za invalide niti za Udruženje, pač pa je enotnost v sodstvu problem, in ta se mora rešiti samo tako, kakor zahtevajo interesi vojnih žrtv.

Mislimo pa, da morajo bratje Hrvati predvsem upoštevati samo in izključno invalidske interese.

Opozorilo naročnikom!

Uprava »Vojnega invalida« je po do sedaj vrnjenih izvodih lista ugotovila, da naslovi mnogih naročnikov, ki jih ima uprava zabeležene v svoji evidenci, ne soglašajo z naslovi, ki so jih naročniki javili finančni direkciji za nakazovanje invalidnine.

Ker je uprava lista že vnaprej računala z možnostjo, da bodo mnogi naročniki — zaradi različnih naslovov prejeli po dva lista, je z namenom, da bi mogla ugotoviti in odstraniti nedostatek v pošiljanju lista, že v prvi letošnji številki opozorila vse take naročnike, naj en izvod lista vrnejo in na njem navedejo, na katero pošto so prejeli drugi izvod lista.

Vkljub temu opozorilu je večina naročnikov, ki so prejeli dva izvoda lista, sicer en izvod vrnila, toda z označbo »ne sprejemam«, ali pa tudi brez vsake označbe.

Da bo uprava lista mogla ugotoviti pravo število naročnikov, ponovno opozarja vse one, ki prejema po dva izvoda lista, da tisti izvod lista, na katerem ni pravilen naslov, vrnejo, na njem pa napišejo »vračam! en izvod prejel na pošto (navesti ime pošte)«.

V primeru, da bi naročniki ne postopali po tem ponovnem opozorilu, bo uprava lista primorana vsem takim naročnikom zaračunati toliko izvodov, kolikor se jim jih je poslalo.

VSEM SRESKIM IN KRAJEVNIM ODBOROM

Sreski in krajevni odbori se naprošajo, da pri eventualnih reklamacijah naročnikov, ki prejemanj invalidnine, pa so v poslanih seznamih naročnikov vnešeni kot »nefinancirani«, pri vsakem posameznem primeru navedejo likvidacijsko številko čekovne nakaznice ali pa navedejo pošto, na katero naročnik prejema invalidnino. Le na ta način bo uprava lista lahko ugotovila one naročnike, ki so prevedeni na prejemke po novi invalidski uredbi.

Uprava lista ponovno opozarja vse sreske in krajevne odbore, da morajo vse prijave novih in odjave nerednih naročnikov predložiti redno do 20. vsakega meseca, sicer jih uprava po tem roku ne bo mogla vzeti v poštev, ker mora po tem času vršiti priprave za ekspedicijsko listo, ako hoče, da list redno prvega izide. Dobro bi bilo, da si tudi odbori postavijo termin, do katerega sprejemajo nova naročila, po tem terminu pa naj sprejemajo le naročila za prihodnjo številko lista.

Uprava lista.

Važno pojasnilo

Odlasli smo s pojasnilom našim članom in odborom, zakaj niso bile invalidnine in rodbinske podpore za mesec februar pravočasno izplačane, ker smo pričakovali, da bo na naše pravočasno podvzete korake od merodajnih krogov poskrbljeno za redno in točno izplačilo. Zastoj je v tem, ker finančni direkciji do danes še ni bil odprt kredit.

Finančna direkcija je imela v proračunu za leto 1938./39. predvidene za invalidnine in rodb. podpore nekaj čez 8 milijonov din. Za leto 1939./40. je bil dodeljen za celo leto kredit 13.400.000 dinarjev, t. j. za 5.400.000 din več kot v prejšnjem proračunskem letu, ker se je računalo, da bodo izdatki na teh dajatvah zaradi novih invalidnin za toliko porastli. Ljubljanska finančna direkcija je invalidnine in podpore, ki so bile priznane za rešenji višjega invalidskega sodišča že po novi invalidski uredbi, vse takoj in sproti izplačala ter s 1. aprilom tudi prevedla vse osebe, ki so na ta dan prejemale invalidnino na prejemke po novi invalidski uredbi. Izplačati je bilo torej zneske onim, ki so imeli pravico do dajatev šele od 1. aprila 1939. dalje. S tem je preveč angažirala kredite za tekoča izplačila v dobri veri, da ji bo manjkajoči kredit brez vsega in pravočasno odprt, in v želji, da bi tako ustregla našim članom, ki so težko čakali na pripadajoče prejemke. Opozorjeni smo bili že novembra meseca na možnost, da krediti ne bodo zadostovali za izplačilo vseh obveznosti do konca proračunskega leta in za obveznosti, ki bodo dospele v izplačilo v breme kreditov za leto 1939./40. še tekom računskega leta. Ministrstvo socialne politike je bilo zaproseno za naknadni kredit 6.900.000 din. Oblasni odbor je 5. decembra 1939. pod št. 3812/39. opozoril ministrstvo za soc. politiko, da se prošnji za naknadni kredit pravočasno ugodi, ker mora uvideti vsak, da bi zastoj v izplačevanju invalidnin povzročil veliko razburjenje in nejevoljo ne samo med invalidi, temveč tudi med ostalo javnostjo, ki doslej ni bila navajena na to, da bi se invalidnine ne izplačevale pravočasno, in da naj se ne stopnjuje razočaranje in nejevolja med našim članstvom, ki je nestrpno radi nerazveseljivega tempa

pri prevajanju na prejemke, po novi invalidski uredbi in končno, ker bi pri tem znatno trpel ugled države. V zadevi sta intervenirala naša zastopnika oblastnega odbora ob priliki zadnjega plenuma v decembru 1939. in v tekočem mesecu, ko je bila anketa pri ministrstvu soc. politike zaradi spremembe uredbe v smislu zahtev invalidov iz banovine Hrvatske. Zagotovljeno jima je bilo obakrat, da bodo krediti pravočasno odprti. Po računih ministrstva financ naj bi bilo za vso državo še dosti kredita na razpolago. Seveda je ta kredit že ves razdeljen na posamezne fin. direkcije. Finančne direkcije, ki niso takoj izplačale vse nove nastale obveznosti in ki so izplačila zadrževale, imajo še kredite, naša finančna direkcija pa je iz že omenjenih razlogov sedaj brez kredita. Finančno ministrstvo se sklicuje na invalidsko uredbu, po kateri je narodni invalidski fond dolžan plačati vse invalidnine preko proračunskega zneska 153 milijonov, nasprotno pa hoče uprava NIFa, da se najprej ugotovi, koliko proračunskih sredstev za invalidnine bo ostalo konec proračunskega leta še neizrabljenih, in da naj se ta predvideni prihranek dodeli direkcijam, ki jim manjka kredit. Če bi ti prihranki ne zadoščali, bo uprava NIFa potem dala svoja sredstva na razpolago, kakor je to dolžna po invalidski uredbi. Razumljivo je, da se uprava NIFa zaenkrat brani kar na slepo prevzeti nase bremena — za ta primer ima sicer sredstva rezervirana — ker bi bila potem omejena pri svojih nalogah, kot pri podeljevanju podpor, plačevanju, osebja pri invalidskih sodiščih, dajanju posojil itd.

Našima zastopnikoma je bilo pri zadnjem posetu zagotovljeno, da bo zadeva v kratkem rešena in da bo tudi NIF dal svoja sredstva na razpolago, če bodo dajatve presegle znesek, ki je predviden v proračunu za l. 1939./40. Oblasni odbor je tozadevno stalno v stikih s sred. odborom in pritiska na to, da se prepriča, da ne bi invalidnine za februar in marec prišle med obveznosti iz prejšnjih let in bi morali upravičenci potem čakati na izplačilo dajatev za mesec februar in marec še po novem proračunu.

Nedostatki pri naročanju železniških legitimacij

Že večkrat smo pojasnili to zadevo, izdali različne okrožnice in navodila v našem listu, pa zadeva ne gre tako kot bi bilo treba. Zastopnik našega združenja je bil osebno pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani, kjer je zvedel, da je pri naročanju železniških legitimacij za invalide mnogo nepravilnosti. Zato moramo ponovno opozoriti na nedostatke, za katere smo zvedeli.

Seznami oseb, za katere se naročajo legitimacije, niso napravljeni po formularjih, kakršne smo objavili. Nekatere organizacije in najbrž tudi druge oblasti pošiljajo kar navadne dopise. Seznami morajo biti rubricirani, in sicer: 1. tekoča številka, 2. priimek in ime, 3. bivališče, 4. srez, 5. procenti invalidnosti, 6. ali je prosilec invalid, vdova, sirota, žena, sin, hči, brat ali sestra?, 7. datum in številka rešenja o priznanju invalidnine ali zaščite, 8. opomba. Tudi če se naredi manj rubrik, je dobro, samo da vsebujejo sezname vse te važne podatke. Nekaterim seznamom so priloženi prepisi invalidskih uverenj ali nadpreglednih listov. To niso nobeni dokazi. Invalidsko uverenje ali nadpregledni list ni noben dokument, ki dokazuje, da je dotični zaščiten in priznan. Dokument o priznanju invalidnine in zaščite je le sodno rešenje. Zato mora vsak prosilec za železniško legitimacijo priložiti brezpogojno rešenje Vrhovnega invalidskega sodišča. Ako še nima rešenja po novi uredbi, lahko priloži izvršljivo rešenje po invalidskem zakonu iz leta 1929., ali po invalidskem zakonu iz leta 1925. Velja pa že tudi rešenje

Okrožnega invalidskega sodišča po novi uredbi, ako prosilec še nima rešenja Vrhovnega invalidskega sodišča.

Invalidsko uverenje ali nadpregledni list ima lahko tudi tak, ki sploh ni priznan za vojnega invalida. Komisija za pregled ugotovi samo nesposobnost, o invalidskih pravicah ali zaščiti pa odloča invalidsko sodišče. Čudno, da nekateri vedno silijo z invalidskimi uverenji, ko morajo vedeti, da so šele takrat priznani za invalide, ko dobe dvojne rešenja.

V seznamih naročnikov železniških legitimacij naše organizacije nič ne ločijo vojnih invalidov od družinskih članov. To ni prav. Za invalide je treba narediti posebne sezname, zato ker imajo pravico do železniških legitimacij za neomejeno vožnjo. Za družinske člane pa zopet zase sezname, ker ti imajo pravico do železniških legitimacij samo za 12-kratno vožnjo na leto.

Poleg tega pa organizacije vnašajo v skupni seznam za legitimacije tudi prosilce, ki spadajo pod različne okraje ali srece. Nekatere naše organizacije imajo svoje člane iz različnih srezov. Tudi to ni prav. Za vsako pristojno sresko načelstvo mora biti poseben seznam. Kako more potrditi nepristojno sresko načelstvo podatke za ljudi iz drugih srezov? Na primer: Sresko načelstvo v Ljubljani ne more in ni upravičeno potrditi upravičenosti za invalida iz Litije. V nekaterih primerih smo ugotovili, da tudi sreska načelstva ne postopajo prav. Organizacija predloži seznam, katerega sresko načelstvo samo odstopi Direkciji državnih železnic v pristojnost. To ne

zadostuje. Na ta način bi tudi organizacija sama lahko predložila seznam. Sresko načelstvo se mora prepričati, ako so dokumenti prosilcev za legitimacije v redu in ako so ti upravičeni dobiti legitimacije. Na to morajo sreska načelstva sezname overoviti z zadevnimi klavzulami, šele potem jih odstopiti Direkciji državnih železnic.

Velike nepravilnosti so tudi pri pošiljanju denarja za železniške legitimacije. Organizacija pošlje denar na

eni nakaznici za legitimacije iz različnih seznamov in srezov in sploh ne označi, za katere prosilce je dotični denar. Tako ima Direkcija drž. železnic v Ljubljani že okoli 2000 din v zalogi, pa ne ve, kam spadajo. S tem se seveda zavleče tudi izdaja legitimacij. Dotične organizacije, ki že dolgo niso dobile naročenih legitimacij, naj javijo kdaj, koliko in za katera imena so poslale denar.

Upoštevajte ta važna navodila!

Kakšne pravice imajo bolezenski invalidi

Naprošeni smo, da to pojasnimo, ker imajo nekateri bolezenski invalidi priznano vso ostalo zaščito po uredbi o invalidih, razen invalidnine. Kaj vsebujejo te pravice?

V § 7. uredbi so naštet vse vrste državne zaščite in odškodnine. Ker odpade bolezenskim invalidom le invalidnina z dokladami, navedena pod točko g), in zaradi tega tudi pogrebni stroški, navedeni pod točko i), ki se dajejo samo v obliki trimesečne invalidnine, pripada bolezenskim invalidom vse ostalo, kar je tam navedeno, torej zdravljenje, proteze in drugi ortopedski pripomočki, strokovni pouk, olajšave pri izvrševanju obrtov, služba in delo, gospodarsko okrepčevanje, vozne ugodnosti in vzdrževanje v invalidskih domovih. Natlačnejše o vseh teh pravicah pa določa uredba v posameznih odstavkih. Te pravice gredo bolezenskim invalidom v isti meri in v isti obliki, kakor ostalim vojnim invalidom. Mislimo, da bo sedaj vsem jasno, kakšne pravice imajo.

Pojasniti, pa hočemo še, kakšne razlike so med invalidi in njihovimi pravicami.

Zdravljenje

Nova uredba je precej zboljšala to vprašanje pa vendar ni še dovolj jasno tako, da morajo člani in članice vpraševati združenje za vsakovrstna pojasnila. Izdan je bil že tudi pravilnik o dajanju zdravniške pomoči, strežbe in oddajanju zdravil vojnim žrtvam, ki je objavljen v št. 45. Službenega lista z dne 7. junija 1939.

Kljub vsemu temu, pa se predpisji za zdravljenje vojnih žrtev izvaja zelo površno, ker so najbrž premalo znani onim, kateri so dolžni zanje skrbeti.

Zaenkrat se hočemo v tem vprašanju omejiti samo na nekaj, kar prihaja največkrat v poštev. Kako dobi po uredbi zaščiten oseba brezplačno vožnjo, ako se mora iti zdraviti? V to svrhu si mora preskrbeti objavo.

Objavo za brezplačno vožnjo se dobi pri sreskem načelstvu, ali pa pri socialno - zdravstvenem uradu mestnega poglavarstva. Sreski ali mestni sanitetni referent (zdravnik) izda nakaznico za bolnico, poleg te pa izstavi sresko načelstvo tudi objavo za brezplačno vožnjo. Poleg objave za brezplačno vožnjo pa mora imeti vsak še identitetno izkaznico. Ako ima svojo stalno železniško legitimacijo za polovično vožnjo, velja ta tudi kot identitetna izkaznica, ako pa nima železniške legitimacije, si mora pri sreskem načelstvu ali magistratu preskrbeti posebno identitetno izkaznico. Zato mora vsak za to izkaznico prinesiti s seboj tudi svojo fotografijo. Kdor pa si ne preskrbi prej, preden se gre zdraviti, brezplačne vožnje, jo mora sam plačati in stroškov ne dobi povrnjenih. Izjeme so mogoče le v jako nujnih primerih. Kam se gre lahko po uredbi zaščiten oseba zdraviti in kakšne zdravstvene pripomočke lahko dobi brezplačno?

Vse to je določeno v §§ 11. in 12. uredbi in v § 9. pravilnika o zdravstveni pomoči. Vsak, kor išče zdravljenja, se mora po teh predpisih obrniti najprej do svojega odbora združenja vojnih invalidov. Odbor izdaja nakazila za zdravnike. (Opomba: Sicer združenje ne bo izdalo nakaznic, pač pa bo prosilca pravilno napotilo.)

Invalidsko združenje ali pa osebe, ki prosijo za zdravljenje, se morajo predvsem obračati do najbližjih državnih, samoupravnih zdravnikov ali pa zdravnikov urada za zavarovanje delavcev, kateri so dolžni nuditi pomoč in zdravljenje brezplačno. Šele ako ni na razpolago enega teh zdravnikov, se prosilec lahko obrne v nujnih, neodložljivih primerih na poljubnega zasebnega zdravnika, ki nudi pomoč in zdravljenje na račun narodnega invalidskega fonda.

Tega se je treba držati, nekateri pa sedaj smatrajo, da si po določbah uredbe, ki dajejo tudi pravico do privatnih zdravnikov, lahko poljubno izbirajo. Zlasti utemeljujejo izbiro privatnih zdravnikov s tem, da so bile bolezni take, da so potrebovali specialiste, potem pa zahtevajo povrnitev stroškov. Opozarjamo, da uprava narodnega invalidskega fonda zavrača prošnje za plačilo zdravstvenih stroškov osebam, ki se niso držale pri iskanju zdravljenja gori navedenega reda.

Kako pa je z zdravljenjem?

V bolnicah se itak dobi tudi zdravljenje brezplačno. Ker pa po uredbi in pravilniku lahko zdravniki vojne žrtve tudi doma zdravijo, je vprašanje kako dobiti brezplačno zdravljenje iz lekarn? V tem oziru pa res pri nas še ni urejeno. Privatne lekarne gotovo ne bodo dajale zdravil zastoj. V pravilniku o zdravstveni pomoči je nekaj rečeno, da bo narodni invalidski fond sklenil z lekarnami in privatnimi zdravniki pogodbe, toda do sedaj pri nas še ni do tega prišlo. Sicer pa določata uredba in pravilnik, da narodni invalidski fond vse izdatke za zdravljenje povrne. Zato ni drugega izhoda, kakor da oseba zaščiten z uredbu, ako se je po odredbi državnega ali samoupravnega zdravnika privatno zdravila, plača dotične izdatke, potem pa zahteva povrnitev iz Narodnega invalidskega fonda.

Tudi je po pravilniku predvidena ustanovitev nekkih invalidskih zdravstvenih zadrug, katere bodo imele svoje zdravstvene naprave ali pa plačevale stroške privatnega zdravljenja.

Končno naj omenimo še to, da je pri nas mnogo pritožb radi tega, ker se zdravniki radi branijo vojnih žrtev in odklanjajo zdravljenje zastoj. — Okrožni zdravniki se izgovarjajo, da niso uradni in da izvršujejo privatno prakso. Ako ima okrožni zdravnik stalno plačo ali nagrado od banovine ali države, je uradni zdravnik in mora brezplačno zdraviti vojne žrtve. Sicer pa pravilnik o zdravstveni pomoči go-

voriti tudi o tem, da plačuje tako zdravljenje po pogodbah Narodni invalidski fond. O tem, na kakšen način se to vrši, je dolžnost skrbeti njim samam ali pa zdravstvenim oblastvom.

Potrebno je, da se vprašanje zdravljenja vojnih žrtev enkrat uredi, da ne bo nobenih sitnosti in zaprek.

Naše čitatelje pa opozarjamo na ta pojasnila, da bodo vedeli kako jim je postopati.

„Na zapadu nič novega“

Leta 1917. ali 1918., ko je besnel najhujši boj na francoski fronti, je nemški generalni štab poročal:

»Na zapadu nič novega.«

Znameniti francoski pisatelj Remarque, ki je sam preležal v strelskih jarkih in videl ter doživel vse strahote človeškega klanja, je napisal presretljiv roman: »Na zapadu nič novega.«

Če bi Remarque živel še danes — posledice vojne so mu strle življenje — bi gotovo napisal roman:

»Na severu, vzhodu in zapadu nič novega.«

Vsaj tako bi sklepal človek o poročilih bojnih operacij, a na bojiščih ugaša življenje 10.000 in 10.000 mladih, čvrstih, življenje ljubečih mož.

Pacifizem sveta je pretrpel katastrofalen poraz.

Milijon mater, žen, sester se bo oblačilo v črno obleko za svojimi milimi in dragimi, ki so bili položeni na žrtvenik znoreli pošasti, češ, z vojno se da več pridobiti kakor z dogovori z državami v mirnem sožitju.

Koliko otrok bo klicalo: »Ata!... ata!...«, a njega več ne bo. Kaj pošasti za vse to.

Koliko človeških razvalin se bo vračalo zopet v svoje domove — kaj briga to znorelo pošast vojne.

Po svetovni vojni mnoge države niso vedele, kaj naj naredijo z neštetimi vojnimi invalidi. Ni bilo sredstev, hvaležnost je ugasnila, strahote vojne so bile kaj hitro pozabljene, kdor je

le mogel, si je gospodarsko pomagal in opomogel — le vojni invalidi, otroci padlih in vojne vdove in starši so ostali pozabljeni, celo prezirani.

Vendar vse to, kakor vidimo, ne moti držav, da ne izvlečejo meča — vkljub temu, da dosedanji invalidi še niso preskrbljeni, kaj bo šele z novimi?

In po vojni? Ali bodo države zadovoljne? Z versajskim mirom niso bile nekatere zadovoljne. Ali bodo zdaj z novim mirom? Gotovo ne, ker nas zgodovina uči, da je maščevanje premaganih igralo usodno vlogo v revanžu. In tako to gre dalje brez konca, brez cilja in opravičbe.

Evropa je postala ljudska norišnica.

Ko pišemo te vrste, se preliva človeška kri na vseh krajih. Uničujejo se ljudska življenja, rušijo se človeške tvorbe kulture in civilizacije, rušijo se ceste, železnice in mostovi, mrevarijo ženske in njihovi nebolgljenci, zastrupljajo se studenci in vode. Ustvarja se puščava v najhujši obliki, ki jo more povzročiti človek.

Pesem zadovoljstva miru so nadomestili kriki podivjanih ljudi in stokajočih ranjencev, ki so bili še včeraj najpohlevnejši in dobri sinovi ali starši v svojih domovih.

Na vse strani grme topovi, mitraljeze, puške, mine, bombe, ogromni plini, lomijo se ljudska prsa in pokajo kosti — kri teče v potokih.

»Na severu, vzhodu in na zapadu nič novega!«

hodnji seji podrobno pretrese. Vsi izdatki bodo obremenjevali ministrstvo vojne in mornarice.

Iz 76. seje dne 2. februarja 1940.

Po pregledu stanja blagajne se ugotovi, da se sredstva pravilno uporabljajo in je stanje fonda povoljno. — Zato se na eni prvih sej pregleda stanje potreb za čimprejšnji začetek kreditiranja (posojil) invalidom v svrhu gospodarske okrepitve.

Na poročilo delegatov za pridobitev posojila pri Poštni hranilnici, na podlagi vojne škode, se izdajo nadaljnja navodila o postopku.

Odobrijo se obračuni akotacij, ki so jih dobile protezne delavnice, prošnje za zakup kantin, nujne podpore in izplačilo nagrad pomožnemu osebju invalidskih sodišč.

Iz 77. seje dne 5. februarja 1940.

Prečita se akt g. ministra socialne politike, da se na vse seje fonda v bodoče v svrhu nadzorstva delegira pomočnik ministra.

Ta poroča o pripravah za anketo predstavnikov invalidskih organizacij, katera se bo vršila dne 8. februarja t. l. Odločeno je, da uprava fonda zavzame svoje načelno stališče, v kolikor bi bil tangiran delokrog fonda. Razpravljalo se je o dohodkih fonda po § 92. uredbe in o njih uporabi. Odločeno je, da se ugotovi stališče uprave in da se eventualno izvrše potrebne spremembe v svrhu doseganja zaželenega cilja, da se dohodki morejo uporabljati za čim izdatnejšo pomoč vojnim žrtvam.

Iz 78. seje dne 7. februarja 1940.

Delegati prečitajo akt ministrstva pošte glede predvidenih dohodkov po § 90. uredbe o vojnih invalidih. Ker je po vseh predgovorih zavzelo to ministrstvo negativno stališče v vprašanju izdaje invalidskih mark, sklone seja, da se je treba s posebno vlogo obrniti na ministra socialne politike, ki naj sproži to vprašanje pred ministrskim svetom.

Debatira se o eventualni spremembi § 92., toč. d), uredbe in sklone, da se bo nadaljevala debata glede porabe presežka dohodkov ob koncu leta v korist vojnih žrtev.

Nadalje se je sklepalo o reorganizaciji knjigovodstva, zakupu kantin, stroškov za nabavo zdravil in nujnih podpor.

Iz 79. seje dne 9. februarja 1940.

Po referatu o stanju in delu ortopedskih zavodov in o njihovih potrebah ter o kontroli poprej odobrenih kreditov, seja določi dva člana uprave fonda, da pregledata vsa ta vprašanja na licu mesta v Ljubljani in Zagrebu. Treba je, da ugotovita današnje stanje dela in potreb teh delavnic, istočasno pa prekontrolirata vse obstoječe obveze invalidskih zdravstvenih ustanov do fonda, katerega obvestita na eni prihodnjih sej o stanju.

Na podlagi obvestil finančnih direktij, dospelih invalidskemu oddelku ministrstva za socialno politiko, se izplačevanje priznanih invalidnin povečava iz dneva v dan tako, da bo v najkrajšem času izčrpan v proračunu predvideni kredit za invalidnine. V tem oziru se razvije obširna debata in se sklone, da se preko g. ministra za socialno politiko pravočasno pošlje vloga na ministrstvo financ, da se mora primanjkljaj, kateri se bo pokazal, pokriti z naknadnim kreditom, ker narodni invalidski fond še ne more prevzeti po § 133., toč. 3., uredbe izplačilo tega primanjkljaja.

Prečita se prošnja Oblastnega odbora udruženja vojnih invalidov v Ljubljani, ki želi prevzeti v svoje roke avtobusni promet, za to potrebuje kredit za ojačanje svojega prometnega kapitala. Po pregledu predloženih dokumentov in poročila o dosedanjem delu in uspehu tega posla se v načelu sklone, da se odobri potrebni kredit s pripombo, da bo sprejeta končna odločba potem, ko bo odobren pravilnik za posojila od strani ministra za socialno politiko.

Iz 80. seje dne 12. februarja 1940.

Na referat o načelni usvojitvi načrta uredbe o mirnodobskih invalidih, pa je bilo po iniciativi ministrstva voj-

Fabjančič Avgust:

Strohneli križ

Tam nekje na pusti in skalni planjavi križ je stal.

Pod križem junak je slovenski, od boja utrujen zaspal.

Kdo v skalnem zapušenem grobu

počiva, nihče ne ve, in kdo za neznanim junakom preliva grenke solze.

Morda je to mamica stara, ubožna — za sinom ihti.

Morda je sirota, ki očka tam daleč, ji v grobu trohni...

Morda je to žena, ki mož ji odšel je na bojno polje.

Morda je nevesta to bila, ki ji strta je sreča, strto srce.

Zapihala burja, podrl se je križ in

strohneli na planjavi; skovir zaskovikal v spomin je, tam v temni dobravi.

ske in mornarice razpravljano o podrobnostih te uredbe in po vsestranski debati modificirana redakcija do vstevši § 3. načrta.

Na intervencije za oprostitev 1 % od dohodkov od vojnih dobav se prošnje dobaviteljev zavrnejo in ostane pri prejšnjem načelnem stališču.

Odobre se nekatere podpore svojcem umrlih in subvencija Središnjemu odboru udruženja na prošnjo št. 1674 od 12. februarja 1940. v znesku 550.000 dinarjev.

Oddana so mnenja glede zakupa kantin in nekateri zdravstveni stroški.

Iz 81. seje z dne 14. februarja 1940.

V zvezi s prejšnjim razmotrivanjem glede rednega izplačevanja invalidnin, preskrbe sredstva za kritje primanjkljaja v rednem proračunu in tozadavne vloge na ministra socialne politike, ki naj preskrbi pri ministru financ kritje, seja sprejme izdelan načrt vloge, ki naj se takoj odpošlje na ministrstvo socialne politike.

Odobri se izplačilo honorarjev tolmačem, nekateri zakupi kantin pod običajnimi pogoji in plačilo zdravil ter bolniških stroškov.

Ugotovi se, da je koncem januarja 1940. število rešenih aktov pri invalidskih sodiščih zadovoljivo in da ta z zvišanim številom osebja intenzivno delajo.

Iz 82. seje dne 16. februarja 1940.

Na intervencije, da bi se nekatere pridobitne ustanove in društva oprostilo plačevanja 1 % od vojnih liferacij v korist fonda in na tolmačenje posameznih odstavkov uredbe glede 1 % dajatev od strani državnih organov seja sklone, da se je treba obrniti z obširno vlogo na ministra socialne politike, da izvede pri ministrstvu financ čim večjo zaščito interesov fonda za vojne žrtve.

Radi velikega dotoka rešenih aktov od okrožnih invalidskih sodišč je nastal zastoj pri vpisovanju pri Vrhovnem invalidskem sodišču. Po intervenciji invalidskega oddelka v ministrstvu je ta zastoj odpravljen.

Odobre se prošnje za plačilo bolniških stroškov. Obenem pa je sklenjeno, da se na eni prihodnjih sej nadaljuje z razmotrivanjem kako bi bilo mogoče zdraviti invalide po uredbi. Izvršena je popolnitev mest dnevnicarjev pri nekaterih okrožnih invalidskih sodiščih, da ne pride do zastoja aktov.

Sklenjeno je, da se preseli pisarna narodnega invalidskega fonda 19. t. m. v nove prostore v Invalidskem domu.

Iz 83. seje z dne 19. februarja 1940.

Na podlagi poročila delegata, ki je izvršil pregled proteznih delavnic v Ljubljani in Zagrebu in je na licu mesta ugotovil nujne potrebe, se dovoli

OBVESTILA UPRAVE NARODNEGA INVALIDSKEGA FONDA

Iz 72. seje dne 24. januarja 1940.

Po referatu o stanju invalidskih aktov pri posameznih invalidskih sodiščih in po ugotovitvi, da je pospešeno delo o reviziji že prisojenih invalidnin v invalidskem oddelku ministrstva, sklone seja, da se izplačajo honorarji za čezurno delo osebju, ki je opravljalo to delo. Izvrši se izplačilo bolniških in potnih stroškov na utemeljene prošnje, računov za obvezni material in zdravila ter nagrad osebju okrožnih invalidskih sodišč.

Iz 73. seje dne 26. januarja 1940.

Po prejšnjih razmotrivanjih stanja izplačil priznanih invalidnin po novi uredbi, na podlagi poročil finančnih direktij, se podvzamejo ukrepi glede zagotovitve dohodkov za izdajo invalidskih mark po ministrstvu pošte in telegrafa in se naprosi minister socialne politike, naj podpre akcijo fonda.

Izda se povoljno mnenje k prošnjam za zakup kantin v posameznih objektih.

Izvrši se popolnitev mest dnevnicarjev pri posameznih okrožnih sodiščih radi pospešitve rešenj.

Iz 74. seje dne 29. januarja 1940.

Pregledajo se prošnje za avtobusne koncesije in se sklone, da se pred odločitvami pribavi mnenje oblastnih odborov udruženja, v kolikor prosilci niso zaščiteni.

V svrhu točnega izplačila invalidnin se sklone zaprositi ministrstvo financ, da z razpisom opozori finančne direktije kako naj se izplačilo invalidnin vrši redno. Obvestijo naj tudi

vojne žrtve, da lahko redno in hitro zahtevajo izplačilo šele po predložitvi potrebnih dokumentov, ki se zahtevajo za likvidacijo. Središnji odbor udruženja se zaprosi, da obvesti svoje članstvo, da ne bo zastoj potovalo k finančnim direktijam, dokler ni predloženih vseh dokumentov.

Na zahtevo invalidskega oddelka ministrstva se stavi na razpolago potrebne osebje za izdelavo in pospešitev rešenj pri Vrhovnem invalidskem sodišču.

Iz 75. seje dne 31. januarja 1940.

Navzoč je poleg vseh članov in na mestnikov uprave tudi pomočnik ministra socialne politike.

Na poročilo o stanju izplačil invalidnin pri finančnih direktijah konec decembra 1939. se konstatira, da se ravna višina v mejah po proračunu predvidenega kredita. V kolikor pa ta kredit ne bi zadostoval, se že sedaj podvzamejo potrebni koraki za ostvareitev potrebne rezerve pri fondu (po § 133., toč. 3. uredbe).

Po sporočilu invalidskega oddelka ministrstva je g. minister socialne politike sklical anketo, ki se bo bavila z vprašanjem invalidskih organizacij in njihovih predlogov za spremembo in dopolnitev uredbe o vojnih žrtvah. Določi se član, ki bo navzoč pri tej anketi, da s predstavnikom Središnjega odbora poseti invalidski organizacijo v Ljubljani in Zagrebu, ker bo na anketi načeto tudi vprašanje narodnega invalidskega fonda. O načrtu uredbe za rešitev vprašanja mirnodobskih invalidov se razvije debata in se načrt sprejme in določi, da se na pri-

Protežni delavnici v Ljubljani 200.000 dinarjev, Protežni delavnici v Zagrebu pa 180.000 din do konca tekočega proračunskega leta.

Ker je ob tej priliki ugotovljeno, da so se cene materialu povišale in je pričakovati še nadaljnje povišanje, se sklence, da se protežnim delavnicam za nabave rezervnega materiala po današnjih povoljšjih cenah dovoli še, in sicer: Ortopedskemu zavodu v Beogradu znesek 300.000 din, Ortopedski delavnici v Zagrebu znesek 200.000 din in Protežni delavnici v Ljubljani znesek 200.000 din.

Poročilo o potrebah protežnih delavnic se bo nadaljevalo na eni prihodnjih sej.

Nadaljevalo se je z razmotrivanjem načrta uredbe o mirodopskih invalidih po mišljenju ministrstva vojske in mornarice in je osvojen do vključno § 12. Odobreno je 10.000 din Kr. banski oblasti v Zagrebu za nujne podpore onim, ki pridejo radi protez.

Radi razdeljevanja nujnih podpor se zaprosi središnji odbor UVI, da naroči oblastnim odborom naj upoštevajo za podpore invalide iz vse svoje oblasti.

* Potrebujete li pisarniške potrebščine, pisemski papir, svinčnike, nalivna peresa, avtomatične svinčnike, obrnite se na Knjigarno Učiteljske tiskarne v Ljubljani. Če vam je priročneje, pojdite v njeno podružnico v Mariboru.

* Fotografskega pomočnika in vajenca potrebuje vojni invalid Sekovšek Ferdinand, fotograf, Ljubljana, Cegnarjeva 4, dvorišče. Kdor izmed invalidov ima sina, ki je izučen te obrti, ali se zanjo zanima, naj se obrne na gornji naslov.

RAZNE VESTI

VABILO

XV. REDNA SKUPČINA Vzájemne pomoči, kreditne zadruge z omejenim jamstvom v Ljubljani bo v nedeljo, dne 17. marca 1940., ob pol 10. uri dopoldne v zadržanih uradnih prostorih, Sv. Petra vojašnica, soba št. 49/1 s sledečim dnevnim redom:

1. Otvoritev in konstituiranje skupščine.
2. Čitanje zapisnika XIV. redne skupščine.
3. Poročilo: a) upravnega odbora; b) nadzornega odbora.
4. Sklepanje o letnem sklepnem računu, o porabi poslovnega prebitka in podelitev razrešnice članom upravnega in nadzornega odbora.
5. Volitev enega člana upravnega odbora in enega člana nadzornega odbora.
6. Predlogi in pritožbe.
7. Določitev:
 - a) vsote, do katere se sme zadruga zadolžiti;
 - b) vsote hranilnih vlog, ki jih sme zadruga sprejeti;
 - c) najvišjega zneska kredita, ki ga sme zadruga podeliti posameznemu združniku.
8. Slučajnosti.

Opomba: Ako skupščina ob napovedani uri ne bo sklepna, bo čez pol ure druga na istem kraju in z istim dnevnim redom, ki bo v smislu § 38. pravil sklepa veljavno ne glede na število navzočih združnikov. — Letni sklepní računi so razgrnjeni na vpogled združnikom in bivšim združnikom, katerih jamstvo še ni prestalo, v pisarni zadruge med uradnimi urami.

Za upravni odbor:

Miroslav Osana s. r., Ivo Metlika s. r.,
predsednik. član.

VSI SRESKI IN KRAJEVNI ODBORI se obveščajo, da prijave, ki so jih poslali upravi lista po 20. februarju t. l., niso bile upoštevane za številko 3./40. Toliko v vednost, da ne bo nepotrebnih reklamacij.

Uprava lista.

* V Ljubljani se je mudil načelnik občega oddelka ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje g. **Ljubomir Hofmanovič**. Prišel je zaradi rešitve več aktualnih invalidskih zadev in to glede naknadnih kreditov, ki so potrebni protežni delavnic v Ljubljani, glede graditve lastnega poslopja za protežno delavnico in zaradi razčiščenja vprašanja fonda za preskrbo vračajočih se vojakov. — Potrebni kredit za protežno delavnico je zagotovljen iz narodnega invalidskega fonda. — Za zidavo lastnega poslopja za protežno delavnico in pisarne oblastnega odbora UVI je narodni invalidski fond pripravil investirati 1,5 milijona dinarjev. Ljubljanski župan g. dr. Adlešič je obljubil, da občina preskrbi potrebno stavbišče. — V zadevi fonda za preskrbo vračajočih se vojakov se je vršila na socialnem oddelku br. banke uprave konferenca, ki so ji prisostvovali: zastopnik ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje g. Ljubomir Hofmanovič, ki je tudi član narodnega invalidskega fonda, in zastopniki banke uprave — toda brez zastopnikov oblastnega odbora UVI. Odločitev v tem pogledu še ni padla, ker se imajo preiskati še nekatere zadeve.

* V dnevnih časopisih čitamo sledeče pojasnilo: Invalidnine in doklade za mesec februar 1940. Dravska finančna direkcija v Ljubljani invalidnih in doklad po uredbi o vojnih invalidih in ostalih vojnih žrtvah za mesec februar 1940. zato še ni mogla izplačati, ker ministrstvo za socialno politiko in ljudsko zdravje na njeno pravočasno zahtevo za te prejeme še vedno ni preskrbelo kredita. Če ministrstvo prej ne bo zagotovilo kredita, tudi invalidski prejemki za marec ne bodo pravočasno izplačani. Invalidi in ostale vojne žrtve naj ne vlagajo zaradi izplačila prejemkov nobenih prošelj, ker jih finančna direkcija ne more upoštevati.

* »Kmetje včeraj in danes« je naslov najnovejši knjigi, ki jo je spisal lg. Koprivec, pisatelj in domačin Slovenskih goric. Na 281 strah opisuje v lepem pripovednem slogu življenje našega kmetovalca in viničarja teh najlepših in najzanimivejših delov slovenske zemlje. — Knjiga stane s poštnino vred din 66.— Naročite jo pri Knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani ali njeni podružnici v Mariboru.

* **Železniška restavracija** v Senti se oddaja za nedoločen čas v zakup. Prvenstveno pravico do tega zakupa imajo vojni invalidi in ostale vojne žrtve.

* **Ustanovitev invalidskega odseka pri banski upravi v Ljubljani.** Minister za socialno politiko in narodno zdravje je izdal odlok o ustanovitvi posebnega invalidskega odseka pri oddelku za socialno politiko in narodno zdravje banke uprave dravske banovine. Ban je odredil, da začne invalidski odsek poslovati s 1. marcem. V področje tega odseka spadajo posli, ki jih našteva § 85. uredbi o vojnih invalidih in vsi drugi posli, nanašajoči se na vojne invalide in druge vojne žrtve. Vsi ti posli preidejo s 1. marcem iz odseka za socialno politiko v pristojnost novoustanovljenega odseka.

* **Če potrebujete katero koli knjigo** in jeimate, jo lahko dobite v Knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani ali v Mariboru.

* **Krajevni odbor UVI v Moravčah** sporoča, da je umrl 16. februarja t. l. naš dolgoletni član, vojni tovariš, gospod Capuder France, 70% vojni invalid, posestnik v Praprečah, občina Lukovica. Pokojni je bil od začetka član tukajšnjega krajevnega odbora, čeprav ni prejemal nobene pokojnine (davč. cenzus), je bil kljub temu zmeraj prvi, ki je plačal članarino in list »Vojni invalid«. V svetovni vojni se je nakopal bolezen, ki se je vedno slabšala. Bil je v ujetništvu, od koder je pobegnil. Domovina mu ni dala službenega plačila. Krivični invalidski zakoní so mu namreč vzeli vso zaščito. Nova uredba mu je sicer priznala nekaj zaščite na papirju, ali dejansko je ni bil deležen, ker pri nas gre vsaka taka reč s »polževo« naglisco naprej. — Pogreb pokojnika je bil dokaz, kako so ga vsi čislali in spoštovali. Od vseh strani so prihajali pogrebci, kmetje, kakor tudi izobraženci. Od krajevnega odbora se je pogreba udeležilo več članov, med njimi tudi predsednik in tajnik. — Naj ti bo lahka zemlja domača, ki si jo vedno tako ljubil. — Preostalem izrekamo naše globoko sožalje. — Odbor.

SLUŽBENI DEL

Jesenice. Vsemu našemu, lansko leto v združenje vojnih invalidov pristopivšemu članstvu priporočamo, naj prečita dopis iz Novega mesta v 4. l. nji številki »Vojnega invalida«. Tam bo našlo, da se člani, ki se ne zavedajo svoje članske dolžnosti, enostavno črtajo iz seznama. Posledica tega pa je, da si morajo potem sami iskati svoje pravice ter morda za eno samo informacijo plačajo več kot pa znaša celoletna članarina in naročnina. Ker smo se zanašali na gorenjsko točnost in vestnost svojih članov, nismo doslej pozivali na plačilo, a ker smo se v tem varali, moramo s tem opozoriti vse one, ki še nimajo rešenj in odlokov, da poravnajo za leto 1940. članarino in naročnino za naše glasilo »Vojnega invalida«. — Priznavanje pravic sicer zelo počasi napreduje, a vprav zadnje dneve je bilo v našem okolju dostavljenih mnogo invalidskih rešenj. Tako je upati, da bo v najkrajšem času rešenih vseh sto in še nekoliko vlog. Zaman pa je vsako povpraševanje pri oblastih in priganjanje za rešitev. — Invalidi, ki so si ponovno pridobili pravico do zaščite in hočejo železniško legitimacijo, naj se čimprej zglasijo pri kraljevem odboru, da ne bomo za vsakogar posamič vlagali prošelj. Prinesejo naj s seboj sliko, rešenje in 21 dinarjev. — Prošenje za podpore iz narodnega invalidskega fonda naj vlagajo res le skrajno podpore potrebni, kajti delež, ki je dodeljen krajevnemu odboru Jesenice, je zelo pičel.

Krajevni odbor Slov. Bistrica sporoča članstvu, ki še ne prejema invalidnine ter mu je že zapadla v plačilo naročnina za »Vojnega invalida«, naj to takoj poravna, ker sicer se mu list že z mesecem aprilom ustavi. Pozivajo se vsi, ki še niso poravnali prispevka za nabavo pisalnega stroja, to je 12 din, kar so na rednem običnem zboru za leto 1939. soglasno sklenili, da ta prispevek takoj poravnajo, ker je krajevni odbor pisalni stroj že kupil, a še ne popolnoma plačal. Člani, ki žele nabaviti legitimacijo za polovično voznino, naj predložijo overovljene prepise rešenj, slike v velikosti 9×6 cm in 20 dinarjev. Da bo dana članom možnost plačila in naročila voznih legitimacij, bo tajnik uradoval v nedeljo, 17. marca 1940., pri g. Augustinu v Slov. Bistrici. Člani pa naj se potrudijo in store svojo dolžnost.

Sreski odbor v Mariboru poziva vse člane in članice, ki še do sedaj ne prejema invalidnine in ki še dolgujejo na naročnini za list »Vojni invalid« in na članarini za leti 1939. in 1940., da najkasneje do 15. marca 1940. poravnajo naročnino in članarino. — Kdor se do tega časa našemu pozivu ne odzove, bo s 1. aprilom 1940. črtan iz seznama naročnikov in članov. Torej člani in članice, zavedajte se svoje dolžnosti, ker je to v vašo korist. — Ako kateri član ali katera članica ne more priti v mesto v ponedeljek, sredo ali soboto dopoldne, ko ima Sreski odbor uradne ure, se lahko posamezni tudi zglašijo izven uradnih ur na domu pri tajniku tov. Pravdiču, Slomškov trg 14.

Ljubljana. Ponovno opozarjamo vse članstvo — invalide, vdove in starše, ki so se prijavili po novem invalidskem zakonu, a njihove prijave še niso rešene, da morajo plačati v pisarni združenja naročnino za list »Vojni invalid« za leto 1940., kar znese 12 din. One, ki v teku marca ne bodo plačali naročnine, bomo brezpogojno odjavili.

Krajevni odbor v Metliki poziva vse tiste člane, ki še niso plačali članarine in naročnine za »Vojnega in-

valida« za leto 1940., da to do 15. marca store, ker sicer se jim bo časopis s 1. aprilom brezpogojno ustavil.

Krajevni odbor Višnja gora poziva vse člane in članice, ki so prejeli pozive, da poravnajo naročnino za »Vojnega invalida« najkasneje do 10. marca 1940. To je zadnji opomin in se jim bo list ustavil, zategadelj zadostite odboru.

Sreski odbor v Kočevju poziva svoje člane in članice, da takoj poravnajo članarino in naročnino za list, v kolikor dolgujejo za nazaj. Za naprej pa plačajo itak samo tisti, ki še ne prejema invalidnine. Naj vsak stori svojo dolžnost, da ga ne bo treba brisati iz članstva, potem pa zopet vpisovati nazaj, ker mora itak biti vsak član.

Sreski odbor v Kočevju ponovno opozarja svoje člane in članice, da čimprej poravnajo naročnino in članarino za leto 1939. in za leto 1940. pri blagajniku ob nedeljah dopoldne v društvenih prostorih. V nasprotnem primeru bo sreski odbor primoran neplačujočim članom list ustaviti in jih črtati iz članstva. Nekateri vedno nadlegujejo, kdaj bodo dobili rešenja in invalidnino, čeprav čitajo v »Vojnem invalidu« vse informacije, kako se rešuje pri Inv. sodiščih! Naj raje prej izvršijo svojo dolžnost do organizacije, ker brez nje ne morejo ničesar doseči.

Krajevni odbor iz Beltincev vabi one člane in članice, ki dolgujejo članarino in naročnino za nazaj za leto 1939., da to takoj poravnajo, najkasneje pa do 10. marca t. l. drugače bo izterjana na njihove stroške. Članske knjižice so naročili Sraka Štefan iz Gančanov, Domjan Štefan iz Dokležovja, Kolbl Štefan v Nemščaku — pa ne pridejo ponje.

Sreski odbor v Celju poziva vse svoje člane, ki so prej pripadali pod krajevni odbor v Polzeli in ki še niso poravnali članarine in naročnine, da to čimprej store, ker bo sicer odbor prisiljen črtati jih iz svojih vrst.

Sreski odbor v Krškem poziva vse člane, ki še niso plačali članarine in naročnine za leti 1939. in 1940., da to nemudoma storijo, ker v nasprotnem primeru se bo dolžne zneske na njih stroške prisilno izterjalo. — Dravska finančna direkcija je pri izplačilu invalidnine odtegnila naročnino 12 din le za leto 1940.

Radovljica. Pozivamo članstvo, ki še ne prejema invalidnine, da do 1. aprila poravna naročnino za list »Vojni invalid« in članarino za l. 1940., skupno 24 din. Dalje opozarjamo članstvo na železniške legitimacije za polovično voznino. Vsak, kdor želi imeti žel. legitimacijo, naj prinese s seboj svojo sliko, prepis rešenja in 20 din v gotovini za legitimacijo. Natančneje informacije dobite pri tov. Jakliču, kjer uredite tudi svoje članske dolžnosti.

Krajevni odbor Kozje poziva vse člane invalide, vdove in starše, ki so se prijavili za priznanje invalidnine in še nimajo rešenj od okrožnega sodišča ter ne prejema pripadajočih podpor, da obnove članarino in naročnino za list za tekoče leto, kakor tudi poravnajo zaostanke in to pri blagajniku Francu Vončini v Kozjem ali pri predsedniku tov. Berglesu Leopoldu v Sedlarjevem. Kdor ne bo do konca marca plačal naročnine, bo črtan kot član in bo list ustavljen. Člani, bodite redni do svoje organizacije, ker le tedaj bo tudi ona za vas izvrševala naročene ji obveze.